

Financieel bestuursverslag 2009 CONOD

Voorwoord

Met dit jaarverslag wil het bevoegd gezag van de Vereniging CONOD verticaal verantwoording afleggen naar het ministerie van OCW en horizontaal naar de ouders, werknemers en de (G)MR.

Het doel van publiek verantwoorden door een onderwijsinstelling is te laten zien dat zij haar middelen zo effectief mogelijk inzet. De verantwoording van het financiële beleid van een instelling is vastgelegd in de jaarstukken. Jaarstukken zijn de documenten met financiële en niet-financiële verantwoordingsgegevens, die op grond van wettelijke bepalingen door het bevoegd gezag van de bekostigde school moeten worden opgesteld en ingediend bij het departement. De jaarstukken gaan vergezeld van een accountantsverklaring.

Ik wens u veel informatief plezier bij het lezen van het bestuursverslag.

Namens het bevoegd gezag,

B. Edel, voorzitter

C. Prins, secretaris

Inhoudsopgave

1. Algemene informatie en gevoerd beleid

1.1 Juridische structuur

1.2 Omschrijving van de doelstelling (missie en visie)

1.3 Organisatiestructuur

1.4 Personeel

1.5 Gevoerd onderwijsbeleid

- Leerlingenaantallen
- Onderwijskundige zaken

2. Financiële informatie

2.1 Gevoerd financieel beleid

2.2 Analyse financieel resultaat

2.3 Treasury- en financieringsbeleid

2.4 Financiële ontwikkelingen en overige financiële informatie

- Financiële kengetallen
- Weerstandsvermogen o.b.v. grondslagen OCW
- Solvabiliteit
- Liquiditeit
- Rentabiliteit
- Bestuursverklaring inzake interne beheersing

3. Overige informatievereisten

- Maatschappelijk verantwoord ondernemen en horizontale verantwoording
- Toekomstparagraaf / Risico's

Hoofdstuk 1 – Algemene informatie en gevoerd beleid

1.1 – Juridische structuur

De rechtspersoonlijkheid is een vereniging met de naam: Vereniging voor Christelijk Onderwijs in Noord- en Oost-Drenthe. De Vereniging is opgericht op 1 januari 2005 en gevestigd in Borger. De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Meppel onder nummer 04075297.

1.2 – Omschrijving van de doelstelling (missie en visie)

De vereniging CONOD is een organisatie die primair onderwijs verzorgt. Zij levert met inzet van al haar personeelsleden een essentiële bijdrage aan de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen in een veilige leer- en leefomgeving. In de visie van CONOD is iedere school autonoom en ontwikkelt haar eigen onderwijsconcept. De visie en missie van de organisatie, evenals ook de strategische doelen staan vermeld op de website van de vereniging onder het kopje 'identiteit'.

De speerpunten van het in 2009 gevoerde beleid waren:

Digitaal:

- De invoering van flexibele werkplekken is in 2008 gestart en heeft in 2009 geleid tot een definitieve invoering. Met de invoering ervan in 2009 beschikken scholen over een digitale agenda en personeelsleden over een flexibele werkplek: zowel thuis als op school kunnen personeelsleden inloggen op de Brinbox site van de school. In 2009 zijn alle strategische digitale doelen bereikt.

Onderwijs:

- De scholen De Tol, Het Stroomdal, Jonglaren en Menso Alting participeren in het beleid gericht op de bovenkant van de leerlingenzorg. Deze leerlingen nemen deel aan verrijkingsmodules, die door gastdocenten worden verzorgd.
- Voor het verbeteren van het rekenonderwijs zijn voorbereidingen getroffen voor een rekenaarsprogramma voor drie jaren. In 2009 is een start gemaakt met het scholen van leerkrachten en het opleiden van leerkrachten tot rekencoördinator. Deze LB-functie wordt belangrijk voor de kwaliteit van het rekenonderwijs. Het traject wordt voortgezet in 2011/2012.
- Alle scholen van CONOD voldoen aan de inspectienorm voor voldoende onderwijs: CONOD heeft in 2009 geen zwakke scholen.

Personeel:

- In 2008 is een start gemaakt met de invoering van het functiebouwwerk. In 2009 is het functiebouwwerk vastgesteld. De invoering van de LB-functies wordt planmatig ingevoerd en zal in 2010 definitief vorm krijgen: in eerste instantie zullen de intern begeleiders van de scholen volgens de geldende regelingen ingeschaald worden. Het doel van de LB-functies is om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen.
- In 2009 is gestart met de invoering van beoordelingsgesprekken. In 2010 zal dit proces afgerond worden en zullen de gesprekken gepland worden.
- CONOD participeert in het kweekvijvertraject voor beginnende directeuren en probeert daarmee in te spelen op een directeursstekort. In 2009 is dit project gestart.

Huisvesting:

- In 2009 is het gebouw De Borgh in overleg met de gemeente Borger-Odoorn opgeknapt. Alle scholen voldoen hiermee in redelijke mate aan de normen voor moderne huisvesting.
- De dislocatie van de MAS in de wijk Ter Borch is ingericht en op 1 augustus 2009 geopend.

Financiën:

- CONOD voldoet in 2009 op basis van de jaarrekening 2009 aan de normen voor een gezonde financiële organisatie.

1.3– Organisatiestructuur

De vereniging heeft een bestuur dat uit vijf personen bestaat. Dit betreffen de voorzitter, penningmeester, secretaris en twee algemene leden. Het bestuur bestuurt op hoofdlijnen. In de algemene ledenvergadering legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde onderwijskundig en financieel beleid. Veel bestuurlijke zaken zijn doorgemandateerd aan de algemeen directeur. Deze afspraken zijn vastgelegd in het bestuurs- en managementreglement, dat is vastgesteld in 2005. De algemeen directeur is dhr. W.T. Kunst. De elf scholen, ressorterend onder de vereniging, worden geleid door een schooldirecteur/teamleider. De taken tussen de algemeen directeur (huisvesting en financiën) en de algemeen adjunct-directeur (personeel en onderwijs) zijn verdeeld.

De algemeen directeur heeft de dagelijkse bestuurlijke verantwoordelijkheid en zorgt, binnen de bestuurlijke kaders samen met de algemeen adjunct-directeur voor ondersteuning en aansturing van de scholen op het gebied van beleid, beheer en administratie.

Iedere school heeft haar eigen medezeggenschapsraad (MR). Daarnaast is er een gezamenlijke medezeggenschapsraad (GMR). De GMR overlegt ongeveer zes keer per jaar al dan niet met de algemeen directeur.

1.4 - Personeel

Het bevoegd gezag is werkgever van de bovenschoolse directie en de leerkrachten, schooldirecties en het overig personeel dat werkzaam is op de scholen. In het jaar 2009 (datum 1 aug. 2009) waren 139 personeelsleden in vaste dienst voor in totaal 93,2 FTE'. Onderstaand overzicht geeft de ontwikkeling van het aantal personeelsleden en FTE's weer over het afgelopen schooljaar.

Omschrijving	schooljaar			
	1 aug.2008	1 aug. 2009		
Aantal personeelsleden/leerkrachten	140	139		
Aantal parttimers < 0,8 fte	80	79		
Aantal leidinggevenden	11	11		
Aantal onderwijzend personeel schaal LA	123	122		

Aantal fte's onderwijzend personeel schaal LB	0	0			
Aantal fte's onderwijzend personeel schaal LC	0	0			
Aantal fte's ondersteunend personeel	6	6			
Totaal aantal fte's					

Omschrijving	schooljaar				
	1 aug. 2008	1 aug. 2009			
Aantal (onderwijzend personeel)	134	133			
Formatie (in fte)	97	93,53			
Percentage mannen	17,3%	18%			
Percentage vrouwen	82,7%	82%			

Het bevoegd gezag streeft ernaar voor haar personeel een aantrekkelijke werkgever te zijn. Zij doet dat onder meer door het systematisch aanbieden of mogelijk maken van scholing voor individuele personeelsleden en teams. Ook scheidt CONOD mogelijkheden voor een systematisch lief en leedbeleid door op basis van beleid scholen bedragen toe te kennen.

In het afgelopen kalenderjaar hebben personeelsleden en teams voor in totaal € 110.000 geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering.

In 2008 is begonnen met de voorbereidingen voor de invoering van een functiebouwwerk. Het aantal functies in de LB-schaal is nihil. Het aantal functies in de LB-schaal moet op grond van de overeenkomst tussen ministerie en bonden, vanaf 1 augustus 2010 tot 1 augustus 2014 oplopen tot 40% van het personeelsbestand. In 2009 is een traject gaande dat moet leiden tot systematische invoering van de LB-functie. Vervolgens zal in 2010-2011 het beoordelingsgesprek worden ingevoerd.

Verzuim

In geval van ziekte, of om andere redenen waarom geen les gegeven kan worden, kan het schoolbestuur de vervangingskosten in de meeste situaties declareren bij het Vervangingsfonds. Schoolbesturen in het primair onderwijs zijn verplicht aangesloten bij het Vervangingsfonds voor al het personeel dat reeds op 5 juli 2006 onder de verplichte verzekering viel (het bevroezingsmodel). Personeelsleden die vanaf deze datum in dienst zijn gekomen bij een schoolbestuur vallen niet onder de verplichte verzekering. Voor de vervanging van deze personeelsleden kunnen schoolbesturen een vrijwillige verzekering afsluiten.

Met ingang van 1 januari 2009 is het bevroezingsmodel beëindigd. Nieuwe aanstellingen en/of urenuitbreidingen vallen nu wel weer onder de verplichte aansluiting.

In 2009/2010 bedroegen de kosten vervanging t.o.v. de premie-inkomsten 95%. Dit betekent dat het bestuur geen boete krijgt voor een overschrijding van het vervangingsbudget.

Het bestuur verwacht over 2009-2010 geen overschrijding. Dit betekent dat het bestuur geen boete verwacht van het Vervangingsfonds. De conclusie die na analyse getrokken kan worden is dat langdurige ziekte met name veroorzaakt wordt door problematiek in

de privésfeer, maar ook dat lichamelijke problematiek een oorzaak is. Het bestuur stelt bedragen ter beschikking om de zieke te begeleiden en re-integratie succesvol te laten verlopen. We verwachten dat in 2010 het percentage zal dalen.

1.5 Gevoerd onderwijsbeleid

Leerlingenaantallen

In de onderstaande tabel zijn de leerlingenaantallen van de afgelopen jaren en de prognoses per 1 oktober 2009 opgenomen. Hieruit blijkt dat het aantal leerlingen is gestegen in de periode 2005-2008. In 2009 is er sprake van een lichte daling leerlingenaantal.

	oktober '05		oktober '06		oktober '07		oktober '08		Oktober '09	
	4-7 jaar	8 jaar e.o.	4-7 jaar	8 jaar e.o.	4-7 jaar	8 jaar e.o.	4-7 jaar	8 jaar e.o.	4-7 jaar e.o.	8 jaar e.o.
Vereniging	834	770	824	805	805	839	787	858	791	840
Totaal:		1604		1629		1639		1645		1631

We verwachten een daling van het leerlingenaantal van plusminus 2%. Dit betekent dat de komende vijf jaren minder kinderen de scholen van CONOD zullen bezoeken. De daling van het aantal leerlingen is het gevolg van demografische oorzaken.

De daling op verenigingsniveau zal minder zijn dan de regionale verwachte daling van ongeveer 10%. In 2010 verwachten we het aantal 1618 leerlingen. De reden is, dat in zijn algemeenheid de concurrentiepositie van de CONOD-scholen vrij gunstig is en dat een toename van het leerlingenaantal in Ter Borch voor de hand ligt: de verwachting is dat het aantal leerlingen op de MAS Ter Borch per 1 augustus 2010 70 zal zijn.

Onderwijskundige zaken

Sinds augustus 2007 is het toezicht van de inspectie risicogericht. Dit betekent dat de inspectie per school jaarlijks onderzoekt of er risico's zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. De inspectie kijkt hiervoor naar:

- Opbrengsten: zoals eindtoets basisonderwijs, examenresultaten, in-, door-, en uitstroomgegevens.
- Signalen: onder meer klachten en (negatieve) berichtgevingen in de media.
- Jaarstukken: onder meer schoolgids en financiële stukken.

In 2010 zal de inspectie de Wet op het Toezicht uitvoeren en zal het opbrengstendocument verplicht zijn. Ook de beschikbare financiële middelen op bestuursniveau zal onderwerp van onderzoek kunnen worden. De normen voor onderzoek zullen getoetst worden aan kengetallen, waarbij de kapitalisatiefactor een belangrijk signaleringscriterium is.

De inspecteur van onderwijs heeft geconcludeerd dat CONOD geen zwakke scholen heeft. Er vindt in principe voor de periode van één jaar geen verder toezicht plaats. De

inspectie heeft geen aanwijzingen dat er belangrijke tekortkomingen zijn in de kwaliteit van het onderwijs.

Aansturing van de onderwijskundige vernieuwingen vindt plaats op schoolniveau. Het bestuur tracht daarvoor optimale voorwaarden (zowel financiële en personele middelen) te creëren. Via verschillende modellen wordt het kwaliteitsbeleid op de scholen aangestuurd. Een kengetallenmodel –trendanalyse-, gebaseerd op Cito en het leerlingenvolgsysteem van Parnassys geeft mogelijkheden ontwikkelingen te volgen en waar nodig bij te sturen.

In 2008 zijn voorbereidingen getroffen voor een rekenaartraject voor drie jaren. Tijdens dit traject worden leerkrachten extra geschoold en worden de resultaten gevolgd en de uitkomsten ervan vergeleken met het startmoment van de scholen. In 2009 is het rekenverbetertraject in uitvoering. Een groep leerkrachten wordt geschoold voor de functie rekencoördinator. Dit zal een LB-functie worden. Het doel van deze functie is de expertise in school te verhogen en daarmee indirect de onderwijskwaliteit. CONOD investeert daarmee preventief in de kwaliteit van het onderwijs.

Het traject 'passend onderwijs' heeft in 2008 zijn intrede gedaan. De directeuren zijn gezamenlijk naar Finland geweest (2009) om goede praktijkvoorbeelden te zien en inhoudelijk beter keuzen te kunnen afwegen. In 2010 zal gestart worden met de 1-zorgroute. Het gaat hierbij om een systematiek waarmee de zorg aan leerlingen geordend wordt, zodat de zorgmogelijkheden per groep duidelijk in kaart gebracht zullen zijn. Uiteindelijk zal de school, als de wetgeving van Passend Onderwijs feitelijk is, zorgleerlingen niet mogen weigeren en vanuit de zorgmogelijkheden van de eigen school de zorg aan elke leerling onderbouwd moeten organiseren.

In 2009 is de school De Borgh gemoderniseerd. In 2015 zal de school ondergebracht worden in een MFA.

In 2010 zal een aanvraag worden gedaan bij de gemeente om deze school in 2011 opgeknapt te krijgen.

Eén van de speerpunten van het gevoerde beleid betrof het optimaliseren van het computergebruik op de school. Het beleid richt zich al enige jaren op de strategische uitgangspunten van CONOD. Op basis van het strategisch beleid hebben de CONOD-scholen digitale schoolborden aangeschaft, is Parnassys (webbased administratie, cq leerlingenvolgsysteem), en maken leerkrachten in 2009 gebruik van flexibele werkplekken: via elke computer kan ingelogd worden op de site van de school. Het blijft nodig om systematisch jaarlijks scholing aan te bieden voor het gebruik van het digitale schoolbord en voor het gebruik van ICT-middelen. De bovenschoolse ICT'er zal dit proces systematisch organiseren en begeleiden. De komende jaren wordt het gebruik van digitale schoolborden geleidelijk uitgebreid. Streven is om in 2010 alle lokalen te voorzien van digitale schoolborden.

Hoofdstuk 2 – Financiële informatie

2.1– Gevoerd financieel beleid

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan het benoemen van het gevoerde financiële beleid, waarbij zaken als verantwoordelijkheid, Planning & Control en een oordeel over het weerstandsvermogen en financiële resultaat 2008 besproken worden.

Sinds de invoering van de lumpsumfinanciering in 2006 zijn de verantwoordelijkheden ten aanzien van de beheersing van zowel de personele en materiële kosten volledig bij het schoolbestuur komen te liggen. Om deze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst te kunnen nemen, is een gezonde financiële situatie evenals een goed werkende Planning & Control van groot belang.

Er wordt gewerkt met een begrotingen op verenigingsniveau: begroting Budget Personeel & Arbeidsmarkt en de formatiebegrotingen van de scholen. De begrotingen zijn taakstellend en de algemeen directeur is verantwoordelijk voor de taakstelling.

De schooldirectie is verantwoordelijk voor zijn/haar "eigen" schoolbegroting. Deze bestaat uit de materiële begroting en de personele begroting op schoolniveau. De schooldirectie legt jaarlijks verantwoording af via de bovenschoolse directie aan het bestuur over de financiële stand van zaken. Voor de aanlevering van de financiële informatie wordt gebruikt gemaakt van de ondersteuning van het administratiekantoor.

Een analyse van de huidige financiële situatie leert dat er sprake is van een, naar het oordeel van het bevoegd gezag, gezonde financiële basis voor de toekomst van de scholen. In het verleden opgebouwde reserves, die op basis van toenmalige wetgeving specifieke doelbestedingen kenden, zijn thans ondergebracht in algemene reserves. Het bestuur streeft er naar deze reserves in beginsel ongemoeid te laten. Zolang de kengetallen voldoen aan de ministeriele normen, is er geen reden het financieringsbeleid van de Vereniging te herzien of aan te passen. Wel verwacht het bestuur, mede vanwege de kredietcrisis, maar ook op grond van het advies van de commissie Don, dat directies meer dan in 2009 verantwoordelijk gesteld zullen worden voor de financiële gang van zaken van de eigen school.

De vereniging beschikt over, naar het oordeel van het bevoegd gezag, een redelijk te noemen vermogen. De kengetallen zijn gebruikt het bevoegd gezag als richtlijn voor de financiële gezondheid van de Vereniging. Uitgangspunt blijft om middelen systematisch in te zetten voor investeringen, die de kwaliteit van het onderwijs ten goede komen.

2.2 – Analyse financieel resultaat

In dit hoofdstuk wordt in ieder geval het resultaat over 2008 vergeleken met het resultaat over 2009.

Samengevat exploitatieoverzicht				
	<i>Begroting 2008</i>	<i>Realisatie 2008</i>	<i>Begroting 2009</i>	<i>Realisatie 2009</i>
rijksbijdragen	€ 6.985.207	€ 7.002.074	€ 7.000.000	€ 7.433.708
subsidies	€ 165.339	€ 174.964	€ 165.000	€ 122.888
overige baten	€ 275.000	€ 552.112	€ 600.000	€ 234.905
Totaal baten	€ 7.425.546	€7.729.150	€7.765.000	€ 7.791.502
personele lasten	€ 6.100.000	€ 6.471.078	€ 6.533.000	€ 6.428.058
afschrijvingen	€ 144.000	€ 174.276	€ 180.000	€ 251.612
huisvestingslasten	€ 350.000	€ 376.066	€ 350.000	€ 378.158
instellingslasten	€ 380.000	€ 370.685	€ 380.000	€ 849.892
Leermiddelen	€ 350.000	€ 275.995	€ 300.000	

Totaal lasten	€ 7.324.000	€ 7.668.098	€ 7.743.000	€ 7.907.720
Saldo baten/lasten	€ 101.546	€ 61.052	€ 22.000	€ - 116.219
Saldo fin. baten/lasten	€ 45.000	€ 57.305	€ 52.000	€ 36.562
Exploitatiesaldo	€ 146.546	€ 118.357	€ 74.000	€ - 79.656

Analyse van het resultaat:

Op grond van de kengetallen kan de conclusie worden getrokken dat CONOD een gezonde financiële basis heeft. De signaleringsgrens voor financiële weerbaarheid wordt niet overschreden. Met de signaleringsgrens wordt aangegeven dat CONOD voldoende middelen beschikbaar heeft gesteld aan scholen en dat CONOD niet onnodig middelen opspoot.

In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de personele lasten van de vereniging goed in de hand zijn gehouden. Ten opzichte van het totale budget wordt 82% aan personele middelen besteed. Dit voldoet aan de norm dat de inzet van personele middelen tussen de 80 en 85% mag liggen. Omdat CONOD werkt met uitzendkrachten is terugloop in de formatie goed op te vangen. De leerlingenaantallen dalen vanwege terugloop van geboorten, maar vanwege nieuwbouwwijken en goede naam van de school stijgen ze elders. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat het leerlingenaantal de komende vier jaren met ongeveer 50 leerlingen zal dalen. Aan de inkomsten- en uitgavenkant wordt hiermee rekening gehouden.

Het doel van de middelen om goed onderwijs te verzorgen in een goede leer- en leefomgeving is uiteindelijk de reden voor het financiële beheer. CONOD zal daarom blijven investeren in ontwikkelingen als digitaal schoolbord, brinbox, moderne computers, flexibele werkplekken en vooral ook in actuele leermiddelen.

De tekorten worden met name veroorzaakt door overschrijding van de londo-uitgaven en scholing en begeleiding personeel. Het bestuur heeft inmiddels een model ontwikkeld waarmee de school een keuze kan maken in investeringen en uitgaven ten laste van personeel of materiële zaken.

2.3- Treasury- en financieringsbeleid

Het treasury-, financierings- en investeringsbeleid van de vereniging is in beleid vastgelegd.

De uitgangspunten van het voorschrift beleggen en belenen is vertaald in een treasurystatuut. Binnen dit statuut is het afgelopen jaar gehandeld.

Gezien de huidige ontwikkelingen op de financiële markten is beleggen geen optie. Het bestuur heeft € 810.000, - weggezet voor één jaar tegen een kwartaalrentepercentage van 1,8 %.

2.4 Financiële ontwikkelingen en overige financiële informatie

In 2009 is een extra investering gedaan in het schoolgebouw van De Borgh. In 2010 zullen de investeringen in gebouwen gekoppeld worden aan de meerjaren huisvestingsplannen van de gemeente en de huisvestingsaanvragen. Dit betekent dat de bestuurlijke investeringen in onderhoud gekoppeld worden aan huisvestingsaanvragen en het overeengekomen gemeentelijk accommodatiebeleid.

De komende jaren zal het reguliere onderhoud systematisch prioriteit krijgen. De samenwerking met Grontmij geïntensiveerd wordt met als doel een digitaal systeem in te richten waarmee het onderhoud en de veiligheid systematisch gevolgd kunnen worden.

Financiële kengetallen

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste financiële kengetallen weergegeven. Alle kengetallen voldoen aan de minimumnorm, die door het bestuur daaraan zijn gesteld.

Financiële kengetallen			
	2008	2009	Norm
Balans			
Kapitalisatiefactor: signaleringsnorm is 37%	35 %	36 %	37 %
Solvabiliteit: ondergrens is 20%	77 %	68 %	20 %
Liquiditeit: norm tussen 0,5 en 1,5	2,51	1,71	0,5-1,5%
Rentabiliteit: norm tussen 0% en 5%	1,5%	-1,02	0%-5%
Personele lasten: norm tussen 80 en 85%	84.4%	82,5%	84%

Kapitalisatiefactor: balanstotaal/totale baten

De kapitalisatiefactor beoogt in kaart te brengen of CONOD middelen niet of inefficiënt benut. De signaleringswaarde voor CONOD bedraagt 37%. Dit betekent dat de inspectie geen reden ziet voor een nadere analyse van de financiële situatie.

Solvabiliteit: eigen vermogen + voorzieningen/balanstotaal

De solvabiliteit brengt in kaart in welke mate CONOD kan voldoen aan alle langlopende betalingsverplichtingen.

Liquiditeit: vlottende activa/vlottende passiva

De liquiditeit brengt in kaart in welke mate CONOD in staat is om aan alle betalingsverplichtingen op de korte termijn te voldoen.

Rentabiliteit: exploitatieresultaat/totale baten

De rentabiliteit laat zien of de lasten en opbrengsten met elkaar in evenwicht zijn.

Personele lasten

Van groot belang is het evenwicht tussen personele en materiële lasten. Uitgangspunt voor de berekening is de verhouding tussen de personele lasten en de totale lasten. Het streefcijfer daarbij is 84% personele lasten. In 2008 is dit getal 84.4%. In 2009 is dit getal 82,1%. Vanwege de dalende trend aan geboorten en de financiële kredietcrisis is het van belang om vast te houden aan het genoemd kengetal. De benoemingen zullen dan ook voornamelijk via Payroll plaatsvinden, waardoor verplichtingen aan benoemingen voorkomen kunnen worden en ingespeeld kan worden op eventuele een onverwachte extra daling van het leerlingenaantal.

Bestuursverklaring inzake interne beheersing

De interne beheersing van de processen binnen de vereniging is primair een verantwoordelijkheid van het bestuur. Het totale stelsel van functiescheidingen,

autorisaties en andere maatregelen en procedures ondersteunt het bestuur bij het beheersen van de processen. Naast de inbedding van interne beheersing vanuit de lijn, vindt monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie plaats en vanuit het administratiekantoor Akorda onder meer door het regelmatig uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures. Een externe accountant controleert of op het gebied van interne beheersing en rapporteert hierover en stelt bevindingen vast door een accountantsverklaring op te stellen. Vanwege afstemming en controle is het van belang controle op boekingen en bewaking van begrotingen te versterken. Het bestuur heeft daarom in 2009 een financieel medewerker aangetrokken.

In 2008 zijn op het gebied van budgetbeheer veranderingen doorgevoerd in de maatregelen van interne beheersing. Een kascommissie van de school controleert de rekeningen en de verklaringen van de commissies worden voorgelegd aan de algemeen directeur en deze legt vervolgens de verklaringen voor aan de accountant. De financieel medewerker controleert in 2009 of uitgaven rechtmatig geboekt worden.

Het bestuur is van mening dat het gehele stelsel van interne beheersing bijdraagt aan het rechtmatig en doelmatig realiseren van de doelstellingen van de vereniging.

Hoofdstuk 3 – Overige informatievereisten

Dit hoofdstuk behandelt de onderdelen die logischerwijs vallen onder de eerste twee hoofdstukken. Hieronder staan puntsgewijs de onderwerpen die behandeld dienen te worden.

- Maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Horizontale verantwoording (de dialoog met belanghebbenden) – bespreek hier in ieder geval de dialoog met de betreffende samenwerkingsverbanden en voor zover van toepassing aanvullend de dialoog met medewerkers, MR-leden, ouders, gemeenten, afnemende scholen, leerlingen, etc.
- Belangrijkste bestuurlijke voornemens en inmiddels in het nieuwe jaar genomen besluiten met de financiële vertaling daarvan.
- Toekomstparagraaf.
- Risicoparagraaf.
- Bestuursverklaring inzake interne beheersing.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen en horizontale verantwoording

Als schoolbestuur zijn we ons continu bewust van het maatschappelijk speelveld waarin wij ons bevinden en de noodzaak om op maatschappelijk verantwoorde wijze het onderwijs binnen de vereniging inhoud te geven. In de missie en de visie van CONOD wordt de school centraal gezet in relatie met haar omgeving. De vraag die het bestuur aan de scholen stelt is: "Wat vraagt de omgeving van jouw school?". Deze klantgerichte visie moet er toe leiden en leidt ertoe dat scholen open staan voor de omgeving en verantwoord ondernemende instellingen zijn, die zich richten op de klant en zijn omgeving.

Het bestuur is betrokken bij bestuurlijke overleggen met de gemeenten en heeft o.a. met de gemeente Tynaarlo een integraal huisvestingsplan ondertekend, waarin de toekomst van de gebouwen beschreven staat. Ook met andere gemeenten zijn en worden afspraken gemaakt om te komen tot integrale toekomstgerichte huisvestingsplannen. De multifunctionele accommodaties worden brede scholen, waarin de samenwerking tussen

partijen zoals kinderopvang, van groot belang zijn voor werkende ouders, die zorg en werken willen combineren.

Het overleg met gemeenten heeft ook als doel om in samenspraak schooloverstijgende problematiek gezamenlijk, een ieder vanuit eigen verantwoordelijkheid, aan te pakken. Vrijwel elke school heeft lijnen met het (school-) maatschappelijk werk en communiceert verantwoordelijkheden met het maatschappelijk werk.

De externe verantwoording vindt eveneens plaats via ICT. De digitale informatie en communicatie zijn van belang voor transparantie naar de leden, maar ook naar de ouders van de scholen. Op de website van CONOD kunnen ouders en belangstellenden geïnformeerd worden over de scholen en de vereniging. Aan de leden legt het bestuur jaarlijks verantwoording af van zijn handelen. De rapportage die ten grondslag ligt aan de verantwoording wordt vooraf via de website beschikbaar gesteld, zodat leden goed voorbereid de ledenbijeenkomst kunnen bezoeken.

Tenslotte behoren ouders naast de wettelijke medezeggenschapsrechten ook betrokken te zijn bij het onderwijs en de opvoeding van hun kind. Scholen hebben veelal de medezeggenschapsraad van de school uitgebreid met een klankbordgroep, waardoor ouders van de school kunnen meedenken met en meepraten over het schoolbeleid. Het bestuur heeft twee maal jaarlijks contact met ouderafgevaardigden van scholen.

De vereniging is aangesloten bij drie samenwerkingsverbanden. Deze betreffen het samenwerkingsverband 207 (regio Stadskanaal, WSNS 208 (regio Groningen) en WSNS 403 (regio Emmen). De dialoog met deze samenwerkingsverbanden wordt met name gevoerd door bovenscholse directie op bestuursniveau en op inhoudelijk niveau door de directeuren van de scholen. In 2009 is het beleid van de vereniging betreffende de samenwerkingsverbanden met name gericht op Passend Onderwijs en de relatie met toekomstige verantwoordelijkheden van WSNS, de gemeenten en de scholen. De intrede van *Passend Onderwijs is actueel*. Dit traject mondt uit in wetgeving in plusminus 2011/2012. Een gezamenlijk loket van partijen zal ertoe leiden dat de school elk kind verantwoord passend onderwijs kan aanbieden. Waarschijnlijk gaan de WSNS-verbanden een grote rol spelen in de zorgtoewijzing. De school blijft verantwoordelijk voor de zorg aan het aangemelde kind.

Toekomstparagraaf/risico's

Het bestuur zal in 2010 een nieuw strategisch beleidsplan opstellen en deze communiceren met alle geledingen.

De toekomstige ontwikkeling van de leerlingaantallen geeft waarschijnlijk een licht dalende trend te zien. Er worden minder kinderen geboren. Het dalingspercentage voor de komende jaren zal voor CONOD ongeveer 2% bedragen. Vanwege verwachte groei van een dislocatie in de wijk Ter Borch en de uitstroom van leerkrachten een RDDF-plaatsing niet waarschijnlijk.

De Dienst Uitvoering Onderwijs – een samengaan van CFI en Informatie Beheer Groep – zal de leerlingentelling automatiseren. Het systeem Parnassys is daarop voorbereid. Het bestuur zal in 2010 anticiperen op de invoering van de nieuwe automatische telling en hierover tijdens het directieoverleg communiceren, zodat de bekostigingsstroom geen gevaar loopt.

De kwaliteit van het onderwijs is een belangrijk item voor de komende jaren. De wetgeving stuurt aan op resultaatgericht onderwijs. Het opbrengstendocument en het

schooljaarplan zijn belangrijke documenten voor de kwaliteitscyclus. Om de kwaliteit te waarborgen kunnen scholen zich laten ondersteunen door een beleidsmedewerker onderwijs& personeel. Deze wordt in 2010 aangetrokken om de kwaliteit van de scholen te borgen. De investering is preventief, moet voorkomen dat scholen teveel aan externe bureaus inschakelen en is ook bedoeld als efficiëncymaatregel.

De vereniging heeft een gezonde financiële basis. In 2009 zal het beleid gericht zijn op versterking van de planning & controle cyclus. Dit betekent dat scholen meer verantwoordelijkheid krijgen voor de eigen financiële begrotingen. In 2010 zal een format ontwikkeld worden die recht doet aan voornoemd uitgangspunt.

De opening van de dislocatie van de school Menso Alting op 1 aug. 2009 in de wijk Ter Borch is een belangrijke mijlpaal voor de Vereniging. De dislocatie is onderdeel van een nieuwe MFA (multifunctionele accommodatie). De door alle partijen opgedane ervaringen komen goed van pas voor de nieuwe MFA's, waarvan er inmiddels vier (Jonglaren, De Holtenhoek, Menso Altingschool te Paterswolde en De Borgh) gepland zijn voor 2017. Jaarlijks zullen de afspraken geëvalueerd worden en worden de evaluatieresultaten meegenomen in het overleg over nieuwe MFA's.

In 2009 t/m 2011 zullen alle scholen gaan werken aan verbetering van het rekenonderwijs. Hiervoor is subsidie aangevraagd. Het traject moet ertoe leiden dat CONOD-scholen *goed onderwijs* blijven geven. Het traject duurt drie jaren en wordt intensief gevolgd door de PO-raad. Hiervoor gebruikt het bestuur de bestuursmodule van Parnassys en kan daardoor de effecten van het proces blijvend meten en daarover met de directeuren communiceren.

Aan het rekenverbeterproject is de functiemix gekoppeld. Dit betekent dat de rekencoördinatoren opgeleid zullen worden en via de functiebeschrijving verantwoordelijkheden zullen krijgen voor de kwaliteit van het rekenonderwijs. De functiemix zal in 2010 belangrijk worden voor de kwaliteit van de zorg: CONOD zal goed opgeleide Intern Begeleiders plaatsen in de LB-schaal, mits zij aan alle criteria voldoen.

In 2009 zal in het directieoverleg gesproken worden over *Passend Onderwijs*. Het bestuur zal investeren in ervaringen voor directieleden, zodat op schoolniveau ingespeeld kan worden op *verantwoorde zorg aan kinderen*. Passend Onderwijs zal leiden tot een herverdeling in zorgverantwoordelijkheden: scholen zullen verantwoordelijk worden voor de plaatsing van een zorgleerling en WSNS-verbanden zullen zich inspannen voor het bieden van een plaats aan zorgleerlingen. In 2010 – 2011 zullen scholen zich via de 1-zorgroute gaan voorbereiden op de zorgstructuur in de school. CONOD zal in 2010 – 2011 gaan bepalen hoe de relatie zal worden tussen de schoolpsycholoog en de zorgteams van de WSNS-verbanden. De vraag is of de IB'ers van de scholen van CONOD voldoende partij zijn in het overleg tussen de zorgteams en school over de plaatsing van zorgleerlingen, maar ook in de zorgondersteuning aan zorgleerlingen.

Op de school De Tol zal in 2010 – 2011 extra geïnvesteerd worden aan de bovenkant van de zorg. Uit de evaluatie van het project zal moeten blijken of de samenwerking tussen de scholen heeft geleid tot een behoefte om het project verder uit te breiden. Het ligt mogelijk in de bedoeling om de zorgstructuur van de school De Tol te laten ondersteunen door een eigen schoolpsycholoog, die verantwoordelijk wordt voor de ondersteuning van het project bovenkant zorg, maar tevens voor de ondersteuning van de gehele zorg.

Ook zal uit een evaluatie moeten blijken of het vak Engels op de basisschool voldoende uit de verf komt of dat een samenwerking met het Maartenscollege een meerwaarde kan bieden aan het vak Engels.

In 2010 -2011 zal het beoordelingsgesprek ingevoerd worden. Er zal een kwaliteitscyclus aanwezig zijn, die de relatie zichtbaar maakt tussen de gesprekkencyclus en de kwaliteit van het onderwijs. Uitvoering van de structuur zal moeten leiden tot kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Van belang is dat in de structuur verduidelijkt wordt wanneer en hoe de gesprekken zullen bijdragen tot ontwikkel- en verbeterpunten. Hiertoe is een beleidsmedewerker onderwijs & personeel aangetrokken, die scholen kan ondersteunen in de analyse en het plan van aanpak. Een externe evaluatie zal moeten uitwijzen in hoeverre de inspanningen van de beleidsmedewerker leiden tot een goede planmatige aanpak.

Ouders zijn steeds meer klant van een school voor hun kinderen. Dit betekent dat de school zich duidelijk zal willen profileren. Ouders zullen in de toekomst als klant een kwalitatief goede school voor hun kind willen zoeken en de school zal ouders een duidelijke profilering willen voorhouden. Een duidelijk gezicht leidt tot een bewuste keuze van de klant. Het bestuur zal middelen beschikbaar stellen en mogelijkheden voorstellen voor deze profilering. Deze profilering kan in samenwerking met andere instellingen tot stand komen.

De nabije toekomst leidt tot meer samenwerking tussen partijen, maar ook tot een vervaging van grenzen tussen onderwijs en buitenschoolse opvang. Aangeboden activiteiten in multifunctionele accommodaties kunnen ook door het onderwijs verzorgd worden.

In de MFA Borchkwartier zullen lessen getrokken worden uit deze samenwerking. De uitkomst van de ervaring zullen in 2010 leiden tot concrete plannen in de samenwerking. In 2010 zullen scholen een gezamenlijke praktische scholing volgen over klantvriendelijkheid en communicatie.

Zoals vermeld zal het bestuur in 2010 het strategisch beleidsplan evalueren. De evaluatie moet leiden tot toetsing, bijstelling, vernieuwing en aanscherping van bestuurlijke uitgangspunten.

L. te Velde
penningmeester CONOD